

centrum
slniečk

Výročná správa za rok 2020

Predhovor riaditeľky

„Čakárne na šťastie sú preplnené. Ale šťastie nie je vlak – šťastie sú koľaje“.

Peter Gregor (slovenský básnik, dramatik, prozaik)

Rok 2020 mal byť slávnostným, spomienkovým, úspešným a rozvojovým. Vchádzali sme do neho s očakávaním, že sa nám podarí naplniť ďalšie sny, túžby a želania. Takto si to predstavovala určite väčšina z nás a, samozrejme, aj my v Centre Slniečko, ktoré práve v tomto roku oslavovalo dvadsať rokov svojho pôsobenia v oblasti pomoci a podpory tým najzraniteľnejším – týraným, sexuálne zneužívaným deťom, ženám zažívajúcim násilie, obetiam domáceho násillia a rodinám v kríze.

Rok 2020 mal byť... Ale nebol. Bol pre nás jedným z najťažších. Pokojné napredovanie a spomínanie na to, čím všetkým sme s našou organizáciou museli prejsť, zatemnila začiatkom marca správa o prvom človeku na Slovensku, ktorý sa nakazil ochorením COVID-19. Zastihla nás v poslednom dni školenia v preventívnom programe *KOZMO a jeho dobrodružstvá*, ktorý sme realizovali v Nitre pre učiteľky materských škôl. Začali sme postupne naplňať opatrenia, ktoré boli často veľmi chaotické, zháňať ochranné pomôcky, šíť rúška, vytvárať systém starostlivosti o deti, ženy s deťmi, byť pripravení. Aj keď sa nám vynárali otázky, či niekto z nás dokáže byť pripravený na príchod choroby, ktorá môže spôsobiť smrť. Už v začiatkoch pandémie sme zaevidovali viacero rodín, s ktorými sme spolupracovali v teréne, lebo stratili príjem, prepustili ich z práce, navyše, aj dohody, vďaka ktorým si privyrábali, boli ukončené. Viacero z nich sa ocitlo zo dňa na deň bez príjmu a hrozilo, že prídu o strechu nad hlavou. Našťastie, vo februári dostali dar od členov evanjelickej a rímskokatolíckej cirkvi v Nitre, ktorý sme použili na nákup potravín a ako príspevok na nájomné mnohohodetnej rodine, ktorá zostala bez príjmu. Hneď v úvode pandémie zareagovala Nadácia pre deti Slovenska, za čo sme veľmi vďační. Mohli sme pomáhať s nákupom potravín, čistiacich prostriedkov, pomôcok pre deti či príspevkom na nájomné aj ďalším rodinám, najmä tým, ktoré si prešli peklom násillia. Mnohí z nás nemohli zostať doma ani počas prvej vlny, ani počas druhej vlny pandémie COVID-19. Museli sme zabezpečovať prevádzku zariadení pre deti a ženy s deťmi, poradne a intervenčného centra. Bolo to náročné, často sme bojovali s vlastným strachom, museli sme sa ako kolektív zomknúť a spoľahnúť sa jeden na druhého. Jeden nakazený v tíme mohol spustiť lavínu. Prvú vlnu pandémie sme zvládli, počas druhej vlny sa viacero kolegyň nakazilo. Niektoré to zvládli lepšie, iné horšie, ale zvládli to. Pandémia nás však mnohým veciam naučila, napríklad pokračovať v školeniach vďaka kreatívnemu tímu EduCAN, ktorý ich dokázal pretransformovať do online priestoru.

Opatrenia v pandémii ukázali v plnej nahote závažné problémy v systéme pomoci ženám zažívajúcim násilie a obetiam domáceho násillia. Vďaka záujmu a záštite prezidentky Zuzany Čaputovej sa počas pandémie stretávalo viacero odborníkov v téme násillia, zástupcov MS SR a MV SR. Na základe dobrej praxe a spolupráce Centra Slniečko a KPZ v Nitre pri vykázaní násilnej osoby z obydlija pripravili podklad na novelizáciu zákona o obetiach trestných činov, v ktorom budú mať svoje miesto aj intervenčné centrá.

Veľká vďaka za pomoc rodinám patrí aj Nadácii Orange, pomocou ktorej sme mohli aj v druhej vlne pomáhať konkrétnym rodinám finančne aj materiálne. Úprimná vďaka všetkým, ktorí nám pomáhali, povzbudzovali nás a priložili ruku k dielu, a to i napriek tomu, že rok 2020 priniesol veľa bolesti, únavy a zamyslení nad zmyslom života. Zároveň dokázal aj otvoriť mnohé srdcia pre pomoc iným a prejaviť to najlepšie z nich.

Charakter človeka sa ukáže najmä v krízových situáciách. Som poctená, že môžem pracovať v tíme, ktorý sa dokázal zomknúť, spolupracovať, naladiť sa na potreby detí a žien, riešiť situácie spojené s ochorením COVID-19 a vytvoriť kreatívne alternatívy pre čo najlepšie naplnenie poslania Centra Slniečko. A to aj v najťažších časoch, aké si za svoj život pamätám. Ďakujem. Pomyslene skladám klobúk pred týmito hrdinami a hrdinkami...

Mariana Kováčová

O NÁS

Viac ako 20 rokov poskytujeme pomoc týraným a sexuálne zneužívaným deťom a obetiam domáceho násillia, napomáhame k účinnému a komplexnému riešeniu tejto problematiky v zmysle zabezpečenia a ochrany základných ľudských práv a slobôd, vzdelávame a aktívne pôsobíme v oblasti prevencie násillia.

Naše základné hodnoty:

- dôvera
- bezpečie
- diskretnosť
- profesionalita
- zodpovednosť

SPRÁVNE ORGÁNY

Správna rada

Ing. Mária Svitačová
Mag. Alexandra Draková
Mgr. Zdenka Niková

Dozorná rada

Mgr. Ľubica Ľachká
PhDr. Denisa Vargová
Jana Tomášová

Štatutárna zástupkyňa

Mgr. Mariana Kováčová, PhD., riaditeľka – vyštudovala špeciálnu pedagogiku a od roku 1990 sa venuje problematike týraných, sexuálne zneužívaných detí, ženám zažívajúcim násillie a obetiam domáceho násillia. Založila a od roku 2000 vedie neziskovú organizáciu Centrum Slniečko. Je iniciátorkou vzniku špecializovaných centier pre týrané, sexuálne zneužívané deti, detských liniek a prvého bezpečného ženského domu na Slovensku. Je aj odbornou garantkou a autorkou projektov zameraných na systémové nastavenia účinnej pomoci deťom so syndrómom CAN, rodinám v kríze a obetiam domáceho násillia. Už viac ako 20 rokov sa venuje supervízii v sociálnej oblasti, tvorbe štandardov a vzdelávaniu. Špecializuje sa na detskú kresbu a jej využitie v diagnostike a intervencii u detí so syndrómom CAN. V téme násillia páchaného na deťoch v „Modrinách na duši“ vyškolila niekoľko stoviek pedagógov, psychológov, sociálnych pracovníkov, sudcov, policajtov i študentov týchto profesií.

Ocenenia: Ocenenie mesta Nitra za prácu v oblasti pomoci týraným ženám a deťom (2006), Nitriansky rytier (2009), laureátka ocenenia Krištáľové krídlo za filantropiu (2014), Sociálny čin roka (2015), nominácia Slovenka roka v kategórii Charita (2016), Woman of Courage Award (2018) a Verejné poďakovanie od Ombudsmanky Márie Patakyovej (2018).

ZARIADENIA CENTRA SLNIEČKO

Centrum pre deti a rodiny a Intervenčné centrum

Centrum pre deti a rodiny, špecializované pobytové zariadenie na pomoc týraným a sexuálne zneužívaným deťom a deťom, u ktorých je závažné podozrenie, že boli týrané alebo sexuálne zneužívané. Centrum pre deti a rodiny (ďalej CpDaR) prevádzkujeme v dvoch samostatných rodinných domoch so záhradou.

Deťom poskytujeme komplexnú starostlivosť na základe špecializovaného programu. V CpDaR sa vykonáva: sociálna práca, psychologická pomoc a starostlivosť, špeciálno-pedagogická starostlivosť, diagnostika a ďalšie odborné činnosti. Pri svojej odbornej práci s deťmi využívame multisenzorickú miestnosť Snoezelen, prvky hrovej terapie, arteterapie, muzikoterapie, canisterapie, hipoterapie i ergoterapie.

Pokiaľ je to možné a v najlepšom záujme dieťaťa, odborní pracovníci CpDaR pracujú s rodinou dieťaťa s cieľom upraviť pomery tak, aby sa dieťa mohlo vrátiť do starostlivosti svojich rodičov. V prípade, ak sa dieťa nemôže k rodičom vrátiť alebo rodičia dieťaťa sa nevedia, nechcú alebo nemôžu o dieťa postarať, hľadáme možnosti v širšej rodine a u dieťaťa blízkych osôb. Ak sa takéto osoby nenájdu, so súhlasom dieťaťa realizuje psychológ prípravu dieťaťa na náhradnú rodinnú starostlivosť formou pestúnskej starostlivosti.

Opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a kurately v CpDaR poskytujeme odborným tímom zloženým zo sociálnych pracovníkov, psychológov, špeciálnych pedagógov, výchovno-organizačných pracovníkov, pomocných vychovávateľov a hospodárskej pracovníčky.

Cieľom vykonávaných opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vykonávaných v CpDaR je systematická prevencia vzniku krízových situácií v rodine, ochrana práv a právom chránených záujmov detí a komplexná pomoc a starostlivosť týraným, sexuálne zneužívaným deťom z dôvodu predchádzania prehlbovaniu a opakovaniu porúch psychického, fyzického a sociálneho vývinu detí, a tak sa predchádza nárastu sociálno-patologických javov v spoločnosti.

Rok 2020 sa začal pokojne. Zrazu sa všetko zastavilo. COVID19 zasiahol všetkých bez rozdielu. No deti, obzvlášť tie naše, pre ktoré je Covid-19 a jeho dôsledky ďalšou formou násilia, ktoré vo svojom živote zažívajú. Deti, ktorých denným rituálom bolo násilie, sú veľmi zraniteľné. Akékoľvek väčšie i menšie zmeny prijímajú veľmi ťažko. Hlavne menšie deti ešte nechápali čo sa deje, prečo musia byť zrazu viac izolované, prečo nemôžu navštevovať materskú či základnú školu, prečo musia nosiť rúška a neustále počúvať o „zvýšenej hygiene“. Prežívanie detí veľmi závisí od nás dospelých. Aj napriek prísnyim opatreniam nemôžeme podliehať panike. Deťom láskavo a zrozumiteľne situáciu vysvetľujeme. Ak ju my prijmemo bez paniky, zachováme pokoj a nebudeme pridávať naše osobné obavy, deti nebudú také vystrašené a zneistené. S deťmi je potrebné sa o problémoch rozprávať otvorene, avšak vždy primerane ich veku a chápaniu. Úplná izolácia od vonkajšieho prostredia by mohla našim deťom viac uškodiť ako pomôcť, preto sme v rámci možností chodili do prírody, na prechádzky k rieke či do lesa, dostatočne ďaleko od ľudí. Aj napriek našej najväčšej snahe vplyvom rôznych opatrení a nariadení nedokážeme sociálnej izolácii úplne zabrániť. Preto sme sa snažili, aby denný program detí bol rôznorodý, pestrý, no zároveň s pravidelnými rituálmi, ktoré sú veľmi dôležité. Od pondelka do piatka dopoludňajšie hodiny patria učeniu. Voľný čas hre, tvoreniu, relaxu, domácim prácam alebo výletom. Obrovskou výhodou oboch našich „rodinných domov“ sú záhrady, ktoré nám dávajú priestor na vybehnutie na čerstvý vzduch aj v dňoch úplného zákazu vychádzania. Deti sa hrajú rôzne riadené loptové hry, venujú sa záhradníčeniu, cvičeniu, hraniu spoločenských hier alebo len tak relaxujú na hojdačke v sprievode príjemnej hudby či dobrej knihy. V prípade psychického napätia je deťom plne k dispozícii relaxačná multisenzorická miestnosť Snoezelen. V obľube sú spoločné aktivity s našimi

vychovávateľmi, psychologičkou, sociálnymi pracovníčkami i hospodárkou tetou Jarkou – domáce práce, varenie, pečenie. Spoločné aktivity pomáhajú vytvárať vzťahy postavené na dôvere, čo deti v minulosti nepoznali. Záver dňa s našimi deťmi patrí spoločnému zhodnoteniu dňa. Čo pekné sme zažili, čo sme sa naučili, čo nám nevyšlo až tak dobre. Vzájomne sa povzbudíme, aby sme situáciu spoločne zvládali, pretože len pozitívnym prístupom to dokážeme.

Náročným je aj dištančné vzdelávanie. Mať dnes celé dni doma 2 – 3 deti v rôznom veku veru nie je jednoduché. S jedným sa učíte fyziku, druhé sa ešte učí len počítať,... No viete, čo im od narodenia odovzdávate, čím ich zahŕňate. V Centre Slniečko máme domy plné detí vo veku od 3 do 14 rokov. Každé k nám prišlo v inom veku a s iným nákladom zažitého. Každé si vyžaduje individuálny prístup v učení, vo vytváraní programu na voľný čas, ale hlavne v budovaní dôvery voči nám dospelým. Pretože to boli práve dospelí, ktorí im ublížili a strach.

Letné prázdniny deťom každoročne napĺňame bohatým programom. Leto 2020 však nebolo ako zvyčajne. No aj napriek ochoreniu COVID19 a s ním spojenými obmedzeniami sa nám podarili aj veci, ktoré sa ešte začiatkom leta zdali nemožné. Okrem výletov do blízkeho okolia – Zobor, Žibrica, zručanina Gýmeš, Dražovský kostolík, Nitriansky hrad, či pohorie Tríbeč, sme navštívili aj Trenčín, hrad Hrušov a zámok Topoľčianky. Letné aktivity boli zamerané na spoznávanie prírody a okolia. Nechýbali ani rôzne športové aktivity. Najväčší úspech mali cyklovýlety do okolia. S deťmi sme niekoľkokrát navštívili aj letné kúpalisko v Nitre. Cieľom bolo aktívne tráviť voľný čas, ale aj zapájať deti do údržby okolia a zelene Centra. Z vlastnoručne vypestovanej zeleniny a ovocia deti s radosťou robili rôzne šaláty a iné dobroty. V závere letných prázdnin si 12 detí si užilo čas v troch letných táboroch, pričom pre mnohé z nich to boli prvé letné tábory v živote.

V roku 2020 bola na základe uznesenia súdu o neodkladnom opatrení alebo výchovnom opatrení poskytnutá starostlivosť 25 deťom. V priebehu roka bolo do starostlivosti prijatých 9 detí.

Formy násillia páchaného na deťoch umiestnených v CpDaR pre deti

Forma násillia	Počet
podozrenie na fyzické týranie	19
podozrenie na sexuálne zneužívanie	7
podozrenie na psychické týranie	17

Starostlivosť o deti zabezpečujeme prioritne z príspevkov štátu prostredníctvom ÚPSVaR, no financovanie postačuje len na to najnutnejšie. Zároveň je veľa toho, čo ani nie je možné financovať z týchto zdrojov, a preto veľa voľnočasových programov pre deti či špeciálne potreby zabezpečujeme cez rôzne granty, o ktoré sa vždy uchádzame, ale aj vďaka podporovateľom a dobrovoľníkom.

CpDaR bolo v roku 2020 spolufinancované z rozpočtu, ÚPSVaR, MPSVaR SR, Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje, grantov a príspevkov od súkromných darcov a podporovateľov.

Intervenčné centrum, súčasť Centra pre deti a rodiny, je zariadenie zamerané na ochranu detí ohrozených syndrómom CAN a na pomoc rodinám v kríze. Opatrenia vykonávame ambulantnou a terénnou formou. Terénne sociálne pracovníčky a pracovníci spolu so psychologom a špeciálnym pedagógom realizujú špecializované akreditované programy v rodinách na základe odporúčaní orgánu SPOD a SK pre deti a rodiny s deťmi v kríze.

V roku 2020 poskytovalo dlhodobé sociálne poradenstvo a psychologickú pomoc pre 7 rodín, 18 jednotlivcov, z toho 9 detí, prevažne priamo v rodinnom prostredí klientov. Najčastejšie oblasti problémov riešených s klientmi boli narušené vzťahy medzi rodičmi a deťmi, nedostatočné rodičovské zručnosti, výchovné problémy, nepriaznivá sociálna situácia rodiny, rozvodová, predrozvodová a porozvodová situácia v rodine, konflikty v rodine, podozrenie na sy CAN a následky domáceho násillia.

Oblasti riešené s klientmi (18) v IC:	Počet
nepriaznivá sociálna situácia	16
nedostatočné rodičovské zručnosti	10
rozvodová, predrozvodová a porozvodová situácia	9
výchovné problémy s deťmi	11
rodičovské konflikty	9
podozrenie na sy CAN	7
problematický styk dieťaťa s rodičom	7
narušené vzťahy medzi deťmi a rodičmi	11
následky domáceho násillia	9

CpDaR a IC bol v roku 2020 spolufinancované z rozpočtu , ÚPSVaR, MPSVaR SR, Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje, grantov a príspevkov od súkromných darcov a podporovateľov.

Projekty realizované v CpDaR a IC v roku 2020

Názov: „Podpora a pomoc deťom so synCAN cez zážitky, pocity a poznávanie“

Trvanie podpory: 7/20 – 3/21

Donor: Grantový program Hodina deťom, Nadácie pre deti Slovenska

Podpora z projektu zabezpečila pre deti pokračovanie zdravotného vozena s prvkami hipoterapie, pravidelnú kanisterapiu a nákup terapeutických pomôcok, taktiež účasť dvanástich detí na troch letných táboroch: Nízke Tatry (Krpáčovo), Slovenský Raj-Vernár (Tábor v raji) a Prázdniny na ranči.

Názov: „Podpora krízových stredísk“

Trvanie podpory: 8/19 – 9/20

Donor: Nadácia Volkswagen Slovakia (2420 €)

Vďaka podpore sa zrealizovala úprava dvoch izieb pre deti v zariadení.

Názov: „Naordinujme hru deťom bez lásky“

Trvanie podpory: od roku 2011 do 12/20

Donor: Dobrá krajina, Nadácia Pontis

Projektová podpora bola využitá na zakúpenie kreatívnych potrieb, špecializovaných terapeutických pomôcok a zútulňovanie interiéru i exteriéru.

Názov: „Budovaním pozitívnych zážitkov proti citovej deprivácii u detí so syndrómom CAN“

Trvanie podpory: 7/19 – 3/20

Donor: Grantový program Hodina deťom, Nadácie pre deti Slovenska

Vďaka podpore projektu sme mohli pre deti zabezpečiť zdravotné vozenie s prvkami Hipoterapie, pravidelnú canisterapiu a zrevitalizovala sa časť záhrady vytvorením Pocityovej záhrady.

Názov: „Podpora deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti III.“

Trvanie podpory: 8/19 – 12/22

Donor: Európsky sociálny fond a Európsky fond regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje

Cieľom projektu je prostredníctvom Intervenčného centra podpora deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti, osobitne zvýšenie dostupnosti odbornej pomoci a skvalitnenie vykonávania opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pre dieťa rodinu.

Názov: **„Ošetrovanie vzťahov v rodine“**

Trvanie podpory: 9/20 – 11/20

Donor: Mesto Nitra

Vďaka podpore zo strany mesta Nitry sme mohli klientom Centra Slniečko zabezpečiť „dotyk s umením“ a prostredníctvom zážitku z kresby a hliny podporiť proces uzdravovania traumatizovaných detských duší, ktoré zasiahlo násilie v jeho rôznych podobách. Zámer zorganizovať výstavu z týchto nádherných diel sa pre pandémiu COVID-19 nepodarilo zorganizovať, preto bol z kresieb zostavený výnimočný kalendár na rok 2021.

Názov: **„Bicykle“**

Trvanie podpory: 12/20

Donor: Slovenské elektrárne (1500 €)

Vďaka podpore sme kúpili 8 nových bicyklov pre deti (mladšie i staršie).

Poradňa pre obeť, Bezpečný ženský dom a útulok Bezpečný dom

Poradňa pre obeť začala svoju činnosť v roku 2002. Špecializuje sa na odbornú pomoc ženám zažívajúcim násilie v partnerských vzťahoch a obetiam domáceho násillia. Poskytuje sociálne a špecializované sociálne poradenstvo, právne a psychologické poradenstvo.

Je akreditovaným pracoviskom podľa Zákona č. 274/2017 Z. z. O obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov s pôsobnosťou pre okresy Nitra a Šaľa.

Poslaním je poskytovanie čo možno najkomplexnejších a vysoko odborných služieb zameraných na ochranu a posilnenie práv obetí trestných činov.

V minulých rokoch sa počet nových klientov/klientok – žien, obetí domáceho násillia – v Poradni počas roka blížil k číslu 140 alebo ho aj prekročil. V roku 2020 nás zasiahla a negatívne poznačila pandémia COVID-19, preto počet nových klientov/klientok za uplynulý rok bol podstatne nižší, a to 82 nových a 67 z predchádzajúcich rokov. Drvivú väčšinu tvorili ženy. Traja klienti, s ktorými sme pracovali v roku 2020, boli muži starajúci sa o maloleté deti. Ženy zažívajúce násilie a obeť domáceho násillia zažívajúce zvýšený nárast násillia počas pandémie nemali možnosť domáhať sa účinnej pomoci. Ticho trpeli uzatvorené spolu s násilníkmi. O skutočnom obraze života v násillí počas pandémie sme sa od žien, obetí domáceho násillia, dozvedali až po odznení prvej vlny pandémie, keď mali opäť možnosť nakrátko sa nadýchnuť a vyhľadať pomoc.

V rámci komplexnej pomoci ženám zažívajúcim násilie a obetiam domáceho násillia sa aktívne zapájame do prebiehajúcich trestných a civilných konaní na súdoch, ktoré takmer nikdy nekončia v tom kalendárnom roku, v ktorom sa na nás obeť obrátia. Najmä trestné konania, ktoré sú viazané na znalecké dokazovania, rekonštrukcie a prepočúvanie svedkov po vznesení obvinenia, trvajú dlho. V jednom obzvlášť závažnom prípade týrania matky a troch maloletých detí trvalo trestné konanie násilníka aj s odvolacím konaním od roku 2016 až do leta 2020.

Tradične pomáhame obetiam domáceho násillia nielen sociálnym, právnym a psychologickým poradenstvom, ale aj aktívnym vstupom do trestného konania formou splnomocnenca poškodeného v zmysle § 53 Tr. poriadku. Trestné konanie na Slovensku je z pohľadu obetí časovo dlhé a náročné po právnej stránke. Väčšina obetí sa v ňom stráca, nevie sa správne orientovať. Napriek zákonným poučeniam zo strany orgánov činných v trestnom konaní je také konanie mimoriadne náročné po psychickej aj fyzickej stránke. S trestným konaním úzko súvisia civilné konania, ktoré sú na závery trestného konania bezprostredne naviazané a vyžadujú si právnu pomoc osobitného charakteru. Odbornosť poradcu/poradkyne, ktorý/á poskytuje pomoc obetiam domáceho násillia, súvisí s jeho/jej odbornosťou, empatiou a komunikačnými zručnosťami. Pochopenie následkov, prežitej traumy a jej vplyvu na správanie obeť domáceho násillia je nevyhnutným základom pri komunikácii s obeťami trestných činov tak, aby nedošlo k ich druhotnej viktimizácii.

Napriek pandémie pokračovala dlhoročná spolupráca s Krajským riaditeľstvom PZ v Nitre formou pravidelných štvrtročných odborných stretnutíach s poverenými príslušníkmi PZ a vyšetrovateľmi Nitrianskeho kraja. Obojstranne sa informujeme o problémoch pri práci s obeťami a hľadáme spoločné cesty a východiská. V závere roka 2019 sme uzatvorili Dohodu o spolupráci s KR PZ v Nitre, na základe ktorej sme v roku 2020 rozšírili našu spoluprácu s políciou a služby pre obeť (ohrozené osoby) z úkonu vykázania. Ide o významné oprávnenie policajta, smerujúce k zastaveniu násillia a ochrane obetí. Oprávnenie realizovať tento úkon majú príslušníci obvodných oddelení PZ SR. Ide o priamu pomoc obetiam v prípade, že polícia skonštatuje, že v obydllí, kde obeť žije, dochádza k domácejmu násilliu, a preto vykáže násilnú osobu na 10 dní z obydllia. Realita z praxe ukázala, že obeť sa nevedia v tejto psychicky náročnej situácii účinne brániť a nemajú sa na koho obrátiť. Neexistovala pre obeť možnosť požiadať o bezplatnú právnu pomoc na inštitúciu, ktorá by im garantovala rýchlu a adekvátnu pomoc

spísaním príslušných návrhov na civilný súd. Na základe informácie o vykázaní od polície, sme od začiatku roka 2020 začali iniciatívne kontaktovať obeť z vykázania a priamo im vysvetľovať situáciu a ponúkať pomoc. Počas roka 2020 sme takto rýchlo a efektívne pomohli obetiam v 11 prípadoch vykázania, pričom sme s podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 CSP v každom z týchto prípadov uspeli aj na príslušnom súde. Dosiahli sme tým nielen naplnenie účelu samotného vykázania, ale sme aj dopomohli k správne využitiu zákonnej úpravy zameranej na ochranu života a zdravia obetí domáceho násillia. V dvoch právnych veciach už súd rozhodol aj v konaní vo veci samej, v oboch prípadoch v prospech obeť.

Naša iniciatíva, prepojiť vykázanie s pomáhajúcou organizáciou našla odozvu u prezidentky SR Zuzany Čaputovej a zakrátko sa premietla aj vďaka spolupráci s MS SR, ale aj MV SR do návrhu novej zákonnej úpravy novelizáciou Zákona o obetiach č. 274/2017 Z. z. Súčasťou novelizácie je aj vznik intervenčných centier, ktoré budú predstavovať koordinovanú a komplexnú odbornú pomoc pre obeť domáceho násillia.

Opatrenia na zamedzenie šírenia ochorenia COVID-19 zasiahli aj našu prácu s obeťami vykázania tým spôsobom, že sme v určitom období museli pracovať iba online alebo telefonicky, čo nám reálne sťažilo prácu a obeťiam prístup k pomoci. Navyše, ani polícia nebola na túto situáciu pripravená. Policajti v teréne obmedzili používanie inštitútu vykázania na minimum, lebo im chýbalo usmernenie, či a kam môžu vykazovať násilníkov v situácii, keď neboli pre nich k dispozícii karanténne zariadenia alebo po vykázaní chceli počas mimoriadneho stavu prekročiť hranice okresu.

Pandémia rovnako ovplyvnila plynulosť prebiehajúcich trestných konaní, mnohé boli pozastavené prijatými opatreniami, resp. chorobnosťou príslušníkov polície. Spomalili sa alebo aj úplne zastavili prebiehajúce znalecké skúmania a vypracovávanie znaleckých posudkov, nevyhnutných pre trestné konania. Ženy zažívajúce násillie a obeť domáceho násillia potrebovali svoje pocity, strachy a obavy zdieľať, a tak sme im umožnili v spomínanom čase aspoň telefonické psychologické poradenstvo. V civilných konaniach, nadväzujúcich na ukončené trestné konania, pandemické opatrenia spôsobili, že súdy vylučovali z konaní verejnosť. V prípade obeť, ktoré sme v rámci pomoci sprevádzali na jednotlivé pojednávania, dochádzalo k situáciám, že sa pred súdom ocitali osamotené, čo malo nepriaznivý vplyv na ich psychiku. Tu treba dodať, že nie všetky obeť majú nárok na bezplatnú právnu pomoc cestou CPP a ani si nemôžu dovoliť advokátske zastúpenie. Sprevádzanie obeť na súdne konania je jednou z ciest, ako napomôcť k ich psychickej pohode.

Pre obeť trestných činov je náročná aj cesta k reálnemu odškodneniu od páchatel'a, hoci nová navrhovaná zákonná úprava podstatne zjednodušuje prístup obeť k odškodneniu a minimalizuje viktimizáciu obeť. V rámci čo najkomplexnejšej pomoci obeťiam sme tých, ktorí túto pomoc potrebovali, nasmerovali na spolupracujúcich advokátov, resp. exekútorov.

Komplexnosti služieb Poradne napomáha aj skutočnosť, že Centrum Slniečko, n. o., disponuje Bezpečným ženským domom a Útulkom Bezpečný dom, kde môžeme okamžite poskytnúť krízovú intervenciu spojenú aj s bývaním ženám zažívajúcim násillie a ich deťom. Na základe spolupráce s partnerskou organizáciou sme získali k dispozícii 2 jednoizbové byty pre ženy zažívajúce násillie a ich deti, pričom nájomné je zvládnuteľné, lebo nie je komerčné. V súčasnosti v nich bývajú 2 ženy spolu s ich troma deťmi.

Poradňa bola v roku 2020 spolufinancovaná z rozpočtu NSK, Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje, dotácie MS SR, grantov a príspevkov od súkromných darcov a podporovateľov.

Bezpečný ženský dom vznikol v roku 2015 ako prvý na Slovensku vďaka podpore grantu Nórskeho kráľovstva prostredníctvom Nórskeho finančného mechanizmu a spolufinancovaniu zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

Poskytuje bezpečie, posilnenie a spoločenskú ochranu. Je to bezpečný priestor s utajenou adresou pre ženy zažívajúce násilie a ich deti. Ide o zariadenie krízovej intervencie a v kontexte zákona 448/2008 Z. z. o sociálnych službách BŽD o zariadenie núdzového bývania (§ 29). Poskytuje ubytovanie na určitý čas, nevyhnutný na zabezpečenie krízovej intervencie, ochrany a podpory, spravidla na 3 – 6 mesiacov, sociálne a špecializované sociálne poradenstvo, psychologické poradenstvo a pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov. V závažných prípadoch môže byť pobyt v zariadení predĺžený o ďalších 6 mesiacov.

Ako jedno z mála zariadení na Slovensku naplňuje minimálne štandardy Rady Európy pre poskytovanie služieb ženám zažívajúcim násilie a ich deťom. Ide o 24-hodinovú dostupnú odbornú pomoc. Prvé 3 mesiace v krízovej intervencii sú služby poskytované bezodplatne. Budova BŽD je napojená na bezpečnostnú službu a je zabezpečená viacerými bezpečnostnými prvkami. Ženám a deťom je poskytovaná psychologická podpora. A aj vnútorný priestor budovy naplňuje priestorové štandardy Rady EÚ – každá izba má svoje sociálne zariadenie, k dispozícii sú 2 poradenské miestnosti, miestnosť pre personál, hernička pre deti, potravinový sklad, 2 príručné sklady, práčovňa a kuchyňa s jedálňou. Vo vnútorných priestoroch sa nachádza i špecializovaná miestnosť s jednocestným zrkadlom, kde sú vypočúvané detské obeť násilia za účelom minimalizácie sekundárnej viktimizácie detských obetí násilia. V BŽD sú utvorené podmienky na prípravu stravy, vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny, upratovanie, pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva, záujmovú činnosť a v krízových situáciách aj potravinovú pomoc a poskytnutie ošatenia a obuvi.

Súčasťou služieb poskytovaných BŽD je telefonická krízová linka 0905 511 512, ktorá funguje počas pracovných dní od 7.00 do 18.00 hod.

Náš odborný tím deťom a ženám poskytuje krízovú intervenciu, sociálne a špecializované sociálne poradenstvo, psychologické poradenstvo, právne poradenstvo a sprevádzanie, ako aj výchovnú a špeciálnopedagogickú starostlivosť o deti klientok, psychologické poradenstvo pre deti i podporné terapie vykonávané metódami práce s prvkami terapie, napr. ergoterapiu, arteterapiu a pod.

Deťom a ženám v BŽD je poskytované predovšetkým bezpečné prostredie a podpora, aby sa čo najrýchlejšie dokázali postaviť opäť na vlastné nohy a viesť plnohodnotný život bez násilia. Súčasťou poskytovaných služieb v BŽD sú motivačné aktivity, vzdelávanie v témach ako rodičovské zručnosti, vedenie domácnosti, ekonomické poradenstvo, špecifické zručnosti, a tiež rôznorodé voľnočasové aktivity.

V roku 2020 našlo v Bezpečnom ženskom dome bezpečie 12 žien a 19 detí. Prostredníctvom krízovej linky bolo poskytnutých 31 intervencií.

Formy násilia páchaného na ženách v BŽD

Formy násilia	Počet
psychické týranie	12
fyzické násilie	10
ekonomické násilie	5
sociálna izolácia	3

Formy násilia páchaného na deťoch v BŽD

Formy násilia	Počet
podozrenie z fyzického násilia	2
podozrenie zo psychického násilia	3
dieťa ako svedok násilia	16

Bezpečný ženský dom bol v roku 2020 spolufinancovaný z rozpočtu NSK, spolufinancovaný z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje, dotácie MS SR a príspevkov od súkromných darcov a podporovateľov.

Útulok Bezpečný dom bol založený Centrom Slniečko, n. o., v roku 2007 za účelom poskytnutia pomoci ženám, matkám s deťmi, ktoré zažívali násilie v partnerských vzťahoch, domáce násilie a aj po odbornej krízovej intervencii potrebujú následnú podporu. Dotvára ucelený celok a komplexnosť služieb pre ženy zažívajúce násilie vytvorené Centrom Slniečko, n. o., a to od poskytnutia poradenstva v Poradni pre obeť cez poskytnutie ochrany, bezpečia a krízovej intervencie v Bezpečnom ženskom dome až k následnej pomoci smerujúcej k samostatnému životu.

Bezpečný dom vytvára priestor pre osamostatnenie sa a úspešný štart do života vrátane uplatnenia sa na trhu práce a riešenia otázky bývania. Poskytuje sociálne služby zahŕňajúce ubytovanie a systém komplexných podporných služieb smerujúcich k motivácii a aktivizácii vnútorného potenciálu. Tieto služby majú dočasný charakter do doby, kým žena-obeť násilia neprevezme kontrolu nad svojím životom a s podporou odborného tímu si zabezpečí bývanie a uplatní sa na trhu práce. V Bezpečnom dome sa poskytuje sociálne poradenstvo a ubytovanie na určitý čas, súhrnne na obdobie najviac 1 rok. Vo výnimočných situáciách sa môže predĺžiť doba ubytovania o 6 mesiacov. V zariadení sú utvorené podmienky na prípravu stravy, vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny, upratovanie, pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva, záujmovú činnosť, v krízových situáciách aj potravinovú pomoc a poskytnutie ošatenia a obuvi. Nachádza sa v rodinnom dome so záhradou s altánkom, detským ihriskom a zeleninovou záhradkou. K dispozícii sú 3 izby so spoločným zázemím (kuchyňa, komora, obývačka, kúpeľňa s vaňou a toaletou, samostatná toaleta s umývadlom, sklad).

Sociálne služby v Bezpečnom dome sú poskytované podľa Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. Kapacita zariadenia je 7 lôžok v troch rodinných izbách. Počas roka 2020 v bezpečnom dome našlo útočisko 9 žien a 16 detí.

Formy násilia páchaného na ženách v útulku BD

Formy násilia	Počet
psychické týranie	6
fyzické násilie	9
ekonomické násilie	3
sociálna izolácia	2

Formy násilia páchaného na deťoch v BD

Formy násilia	Počet
podozrenie z fyzického násilia	2
podozrenie zo psychického násilia	4
dieťa ako svedok násilia	12

Útulok Bezpečný dom bol v roku 2020 spolufinancovaný z rozpočtu NSK a príspevkov od súkromných darcov a podporovateľov.

Projekty realizované v Poradni pre obeť, BŽD a útulku Bezpečný dom

Názov: „Bez násilia“

Trvanie podpory: 8/18 – 9/20

Donor: Európsky sociálny fond a Európsky fond regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje

Cieľom projektu bolo udržanie, skvalitnenie a multidisciplinárne prepojenie systému ochrany, pomoci a bezpečia pre obeť domáceho násillia, najmä ženy, v Nitrianskom kraji. Projekt ponúkol komplexný program pre obeť domáceho násillia: prevenciu, multidisciplinárne prepojenie, poradenstvo formou telefonickej krízovej intervencie a formou face to face, sprevádzanie, sociálne, právne, psychologické poradenstvo, krízovú intervenciu a v prípade ohrozenia života aj bezpečné miesto.

Projekt bol ukončený v septembri 2020. Počas trvania projektu bolo vďaka jeho podpore zrealizovaných 70 hodín supervízie, bola poskytnutá pomoc 308 klientom a zrealizované štyri multidisciplinárne stretnutia odborníkov participujúcich na riešení prípadov domáceho násillia s 52 účastníkmi.

Názov: „**A safe way from violence**“

Trvanie podpory: 7/19 – 2/20

Donor: USA Embassy

Vďaka podpore boli zrealizované 4 odborné stretnutia so zástupcami a zástupkyňami organizácií zameraných na pomoc obetiam domáceho násillia a jedno stretnutie rozšírené aj o účasť zástupkyň viacerých politických strán. Stretnutia boli zamerané na zmenu politiky v kontexte pomoci ženám zažívajúcim násillie a obetiam domáceho násillia. Z podpory bola realizovaná aj informačná kampaň a spracovaná analýza aktuálne stavu na Slovensku v oblasti domáceho násillia a násillia páchaného na ženách s návrhom jednotlivých opatrení na systémové zmeny.

Názov: „**Fond pomoci**“

Trvanie podpory: 5/20 – 7/20

Donor: Nadácia Orange (2 300 €)

Podpora bola žiadaná pre 10 žien a 18 detí. Všetky sú obeťami domáceho násillia, ktorým pomáha Centrum Slniečko. Niektoré sú už mimo zariadení Centra Slniečka a pracuje sa s nimi terénnou alebo ambulatnou formou, niektoré z nich sú v pobytovom zariadení organizácie Bezpečný ženský dom. Podpora bola žiadaná na pokrytie nákladov na bývanie a zabezpečenie potravín a hygienických potrieb. Aj napriek kráteniu žiadanej sumy prostriedky boli na uvedené účely využité, čím klientky dostali priestor na riešenie situácie bez ohrozenia základných potrieb – bývania, stravy a hygieny.

Názov: „**Pomoc obetiam násillia v koronakríze**“

Trvanie podpory: 4/20 – 3/21

Donor: Nadácia pre deti Slovenska (5 00 €)

Koronakríza so sebou priniesla už v začiatkoch prísny lockdown, obmedzenie pohybu, počas ktorého bolo zaznamenané zvýšenie nárastu násillia v rodinách. Mnohé rodiny sa dostali i do existenčnej krízy. Prostredníctvom podpory z Nadácie pre deti Slovenska sme hneď v začiatkoch mohli pomôcť 17 rodinám. Náš tím terénnych sociálnych pracovníkov im zabezpečoval potraviny, drogériu, vitamíny, školské potreby pre deti, viacerým sme dokázali pomôcť aj príspevkom na nájomné.

Názov: „**Pomoc obetiam v koronakríze**“

Trvanie podpory: 11/20 – 4/21

Donor: Nadácia Orange (20 000 €)

S príchodom pandémie COVID-19 prišlo do mnohých rodín napätie, strach o existenciu a prežitie. Náročné to bolo najmä v rodinách, v ktorých sa obeť domáceho násillia rozhodovali ešte pred pandemiou vyriešiť situáciu s násillím, ale aj v tých, v ktorých sa predovšetkým ženy zažívajúce násillie spolu s deťmi osamostatnili. Nízky príjem a strata práce spôsobili, že sa ocitli na hranici úplnej chudoby, a hrozilo im, že prídu o strechu nad hlavou. Prostredníctvom podpory z Nadácie Orange sme koncom roka pomohli 15 rodinám s 26 deťmi v núdzi, pomoc bude pokračovať aj v roku 2021.

Názov: „**Unboxing.**“

Trvanie podpory: 11/20 – 12/20

Organizátori: Orange a Nadácia Orange

Okrem finančného príspevku sme mohli rodinám, obetiam domáceho násillia, poskytnúť aj pomoc prostredníctvom vianočných balíčkov vo forme UNIBOXOV. Ich zber sa realizoval celoslovensky vo všetkých predajniach Orange, odkiaľ boli distribuované prostredníctvom vybraných organizácii do rodín, ktorým hrozili pre koronakrízu Vianoce bez darčiekov. Od múky, cukru, olejov, sladkostí, tenisiek, cez vianočné ozdoby, vitamíny, potreby pre deti, hygienické veci, knižky, skrátka, mnoho zaujímavých a hodnotných vecí v 110 UNIBOXOCH sme rozdistribuovali rodinám s deťmi, a tak vyčarili zázračný úsmev na tvári.

Názov: „**Dotácia pre akreditované subjekty**“

Trvanie podpory: 1/20 – 12/20

Donor: MS SR

Pokrytie personálnych nákladov právničky a čiastočne pokrytie nájomného Poradne pre obeť.

Názov: „**Podpora matky s deťmi**“

Trvanie podpory: 3/20 – 12/20

Donor: mesto Nitra

Podpora na dofinancovanie nákladov na bývanie pre matku s 5 deťmi, o ktoré sa prevažne sama stará. Rodine tak bol zabezpečený dôstojný život a stabilita.

Názov: „**EVA Charity Bazaar**“

Organizátor: magazín EVA – Hriešne dobrá

Ročník 2020 EVA Charity Bazaar opäť ponúkol aukcie značkového oblečenia a doplnkov. Výťažok bol rozdelený medzi šesť organizácii, ktoré pomáhajú týraným ženám, medzi inými aj nám. Okrem finančnej podpory počas celého roka pre ženy s deťmi v našej starostlivosti partneri podujatia potešili nápojmi, jogurtmi, drogériou, potravinami, vitamínmi a knižkami.

EduCAN – Centrum prevencie a vzdelávania sa špecializuje na vzdelávanie odborníkov v témach ochrany obetí pred násilím prostredníctvom špecializovaných vzdelávaní „Modriny na duši“, ako aj na rozvoj a vzdelávanie odborníkov pre realizáciu inovatívneho preventívneho programu „KOZMO a jeho dobrodružstvá“ (PP). PP je slovenským autorským programom pre deti do 7 – 8 rokov z našej dielne. Cieľom PP je rozvoj spolupráce, tolerancie, vzájomného rešpektu, empatie, asertivity a tiež eliminácia násilia. Neoddeliteľnou súčasťou aktivít sú podporené a osvetové podujatia, kampane, rôzne diskusné stretnutia odborníkov, ako aj aktívny lobing na poli ochrany pred násilím a prevencie pred násilím.

Rok 2020 sme začali oslavne, 19. januára **krstom audioknihy KOZMO** v Klube pod lampou v Bratislave. Kniha „Kozmo a jeho dobrodružstvá“, ktorú sme vydali v roku 2015 dostala vďaka rodine Kemkovicov svoju zvukovú podobu. V audioknihe počujete okrem rodičov aj synov Šimona a Matúša. Audiokniha je pútavá pre deti nielen vďaka dĺžke príbehov, ktoré udržia ich pozornosť, ale aj vďaka množstvu vesmírnych postáv i skvelému rozprávačskému talentu Juraja Kemku. Audioknihu pokrstil hudobník Pánko.

25. február 2020 – **diskusia „Ako ďalej?“** v Satory stage. Je to paradox. V deň odmietnutia Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácejmu násiliu poslancami NR SR sa konala v Bratislave za účasti zástupcov 16 organizácií a 3 političiek moderovaná diskusia na tému „Ako ďalej v ochrane a podpore žien zažívajúcich násilie a obetí domáceho násilia?“.

Z 9 pozvaných politikov a političiek prejavili záujem o diskusiu 4 a zúčastnili sa tie, ktoré mohli. Ženy, ktoré, či už v parlamente alebo mimo neho, bojujú za práva žien a detí, za ich ochranu pred násilím a za obe domáceho násilia. Systém ochrany obetí domáceho násilia a žien zažívajúcich násilie v partnerských vzťahoch a ich detí stojí pred kolapsom. Poradenské centrá a bezpečné ženské domy sú finančne poddimenzované. Projektové financovanie nie je kontinuálne a ohrozuje chod týchto ťažko vybudovaných zariadení. Tisícky žien, detí, obetí domáceho násilia, čakajú na konkrétnu pomoc a podporu, ktorá neprichádza, a to i napriek tomu, že ju majú zákonom garantovanú. Ženy zažívajúce násilie a ich deti, obe domáceho násilia, potrebujú dostupnú podporu a pomoc. Je nevyhnutné, aby štát, budúca vláda a parlament vytvorili na to podmienky.

Aktivít a podujatí na rok 2020 sme mali neúrekom, ale COVID-19, ktorý prišiel s rokom 2020, nám zmaril naše plány. Na jar sme rušili sériu rôznych čítačiek a diskusií. Pre deti doma sme spracovali online pexeso KOZMO a audioknihu preniesli do online priestoru. No opatrenia nekončili. Posledné vzdelávania „naživo“ sme zrealizovali vo februári a začiatkom marca. Posúvali sme termíny vzdelávaní, stretnutí, nakoniec však bolo jasné, že posúvanie nepomôže, a tak sme si museli sadnúť a koncept vzdelávaní začať meniť a presúvať do online priestoru. Nebolo to jednoduché. Špecifiká tém, v ktorých vzdelávame aj v prezenčnej forme vzdelávania, sú náročné, nieto ešte dištančne. No podarilo sa a na jeseň sme vzdelávanie odborníkov na realizovanie preventívneho programu „KOZMO a jeho dobrodružstvá“ presunuli do online priestoru. Napriek náročnému roku sa nám podarilo vyškoliť 109 nových odborníkov z celého Slovenska. K 31. decembru 2020 pôsobí na Slovensku 111 odborníkov s osvedčením, ktorí sú oprávnení realizovať PP.

Neuveriteľné výkony podávali aj vyškolení odborníci. Vďaka ich húževnatosti, kreativite a nasadeniu prešlo kompletným preventívnym programom 1 938 detí v 109 skupinách v 71 školách na celom Slovensku. Viac ako 1000 detí začalo s preventívnym programom v rôznom štádiu v PP, no pre opatrenia a karantény nemohli pokračovať a dokončiť ho.

Bubnovačka – „Bubnujeme, aby bolo deti lepšie počuť“, celoslovenské podujatie, sme v roku 2014 úspešne rozbehli, celoslovensky organizovali a ostatné tri ročníky organizujeme v spolupráci s Národným koordinačným strediskom pre riešenie problematiky násilia na deťoch pri MPSVaR SR.

Patronát nad siedmym ročníkom celoslovenskej bubnovačky **„Bubnujeme, aby bolo deti lepšie počuť 2020!“** prevzala prezidentka SR Zuzana Čaputová.

Deti pred násilím ticho neochráni.

Siedmy ročník bol obzvlášť výnimočný pre momentálnu situáciu, zapríčinenú ochorením COVID-19. Všetci sme sa stali obeťami. Obeťami COVID-19 a jeho následkov. Priniesol karantény, sociálnu izoláciu i ekonomické ohrozenie. Ukazuje nám, ako sa vieme zomknúť a pomáhať si. Ochrániť sa pred ním môžeme len spoločným úsilím, rovnako ako pred každým násilím.

Násilie na deťoch je tu, je okolo nás, hoci ho často nevnímame, nevidíme. Uzatvorenie v domovoch počas pandémie prinieslo zvýšenie našej vnímavosti na to, čo sa deje okolo. A zrazu, keď sme ostali doma, spozorneli sme, že ten detský plač nie je len sem-tam, že je pravidelný, že mu niečo vždy predchádza. Je dôležité deti vnímať a počúvať viac, je dôležité deťom veriť. Aj preto od roku 2014 sa vždy v novembri organizuje celoslovenská **Bubnovačka – „Aby bolo deti lepšie počuť!“**.

Aj napriek mimoriadnej situácii bubnovalo 19. novembra 2020 naprieč celým Slovenskom cez 130 škôl, ale aj rodín, priateľov a podporovateľov vo viac ako 100 mestách/obciach od Gajár až po Čierne Pole. Bubnovalo sa na severe, západe, strede, východe i juhu Slovenska. Bubnovalo sa na červenom i zelenom území. Bubnovalo sa v školách i doma.

Fotografie a videá z celého Slovenska [TU](#)

Všetky zapojené obce a mestá nájdete na aktuálnej mape [BUBNOVAČKA 2020](#)

Vďaka rôznym podporám sa nám podarilo vydať pre rodičov malú metodiku „**KOZMO na doma**“ s paletou rôznych pomôcok, zároveň spracovať webinár a štruktúru vzdelávania k danej metodike. Do vzdelávania sa zaregistrovalo a následne zrealizovalo 253 prihlásených. Reálne sa však vzdelávania zúčastnilo 384, lebo 131 účastníkov ho zrealizovalo z jednej IP adresy vo dvojici.

V septembri sme rozšírili ponuku našich bezplatných a voľne dostupných e-learningových kurzov o nový kurz „Domáce a rodovo podmienené násilie I.“. Počas roka 2020 odborníci z rôznych oblastí úspešne absolvovali našich 381 e-learningových testov.

Úspešne sme vynovili webovú stránku www.bezmodrin.sk a spustili informačno-osvetový instagramový účet @bezmodrin. Jeseň bola bohatá aj na naše odborné okrúhle stoly, aj keď nakoniec vo virtuálnom priestore. Prvý sa uskutočnil 9. novembra a bol zameraný na problematiku Bezpečných ženských domov. Zúčastnilo sa ho 17 odborníkov z celého Slovenska. Hlavnou témou druhej diskusie 23. novembra boli možnosti nastavenia účinnej systémovej ochrany žien zažívajúcich násilie, obetí domáceho násillia. 23 odborníkov rozoberalo tému spolu so zástupkyňou MPSVaR SR. Tretí, symbolicky 3. decembra, bol zameraný na stav novely zákona o obetiach trestných činov a spolu so zástupcami MS SR diskutovalo 25 odborníkov. V závere roka sme natočili už tretí vzdelávací dokument zo série Modriny na duši, tentokrát „Modriny na duši III.“, zameraný na problematiku domáceho a rodovo podmieneného násillia.

EduCAN – centrum vzdelávania a prevencie bolo v roku 2020 spolufinancované z nadácie The Velux Foundations, C&A Foundation, Nadácie SPP, ACF – Slovakia a z príspevkov od súkromných darcov a podporovateľov.

Projekty realizované EduCAN

Názov: „**EduCAN**“

Trvanie podpory: 6/19 – 5/22

Donor: The Velux Foundations

Projekt je pokračovaním v prehľbovaní aktivít špecializovaného vzdelávacieho centra pre oblasť prevencie násilia páchaného na deťoch, medzi deťmi, identifikácie detí so sy CAN, odbornej intervencie, prevencie sekundárnej viktimizácie a multidisciplinárnej spolupráce. Násilie na školách, násilie v rodinách, v spoločnosti, jeho rastúce, ale hlavne brutálnejšie prejavy poukazujú nielen potrebu systémových zmien zameraných predovšetkým na oblasť prevencie – primárnej prevencie, ale aj na potrebu zvýšenia informovanosti a vzdelanosti verejnosti širokej i odbornej v tejto téme. Vďaka vzdelávacím aktivitám, ktoré sú základom tohto projektu, sa budeme snažiť naozaj efektívne pomôcť, silu „mlčiacej väčšiny“ zmeniť na silu vnímavej a neľahostajnej väčšiny, ktorá je hybnou silou ochrany pred násilím.

Názov: „**Bez modrín**“

Trvanie podpory: 9/20 – 4/22

Donor: ACF – Slovakia

Cieľom projektu Bez modrín je implementovať inovatívne metódy zážitkového vzdelávania pedagógom a študentom – budúcim profesionálom v téme dodržiavania/porušovania ľudských práv v kontexte rodovej rovnosti a prostredníctvom identifikácie vhodných a nevhodných prístupov odborníkov. Významnou súčasťou projektu je analýza „bielych miest“ v systéme ochrany obetí, návrhy na účinné zmeny, nastavenie komunikácie smerom k zákonodarcom a verejnosti prostredníctvom okrúhlych stolov a podcastovej platformy.

Počas roka 2020 sa aj vďaka tejto podpore podarilo vytvoriť a sprístupniť nový e-learningový kurz „Domáce a rodovo podmienené násilie I.“, zorganizovať 3 okrúhle stoly a natočiť nový vzdelávací dokument Modriny na duši III.

Názov: „**KOZMO a jeho dobrodružstvá – ochrana detí pred násilím, prevenciou**“

Trvanie podpory: 1/20 – 12/20

Donor: Nadácia SPP (7 000 €)

Aj vďaka tejto podpore sa podarilo vzdelávať 18 učiteľov, sociálnych a špeciálnych pedagógov z materských a základných škôl na východnom Slovensku, v ktorých sú z prevažnej časti deti z marginalizovaných skupín, na realizovanie preventívneho programu KOZMO a jeho dobrodružstvá a vyškoleným zabezpečiť KOZMOboxy.

Názov: „**KOZMO alebo ako hovoriť s deťmi o násilí**“

Trvanie podpory: 1/20 – 12/20

Donor: MS SR

Prostredníctvom tejto podpory sa nám podarilo v roku 2020 vytvoriť malú metodiku pre rodičov „KOZMO na doma“ a na jej využívanie školenie a webinár. Vzdelávaním prešlo 384 rodičov, ktorí získali okrem metodiky s paletou pomôcok aj stolovú rodinnú hru KOZMO.

Ľudia v Centre Slniečko v roku 2020

Projektový manažment, administratíva a EduCAN

Bc. Gabriel Čulák, Ing. Peter Kováč, Dušana Králová, Ing. Melánia Kurpielová, Mgr. Simona Nagy, Mgr. Paulína Rakúsová, Michal Sekera, Mgr. art. Martina Slováková, Katarína Slováková, Ing. Monika Szabóová, Jana Tomášová, Eva Ulianková

CpDaR a IC

PhDr. Denisa Vargová

Mgr. Michaela Badinková (MD), Mgr. Lucia Bariová, Mgr. Beáta Beláková, Mgr. Stanislava Borovičková, Ing. Patrícia Bučeková, Mgr. Aneta Cicáková, Bc. Simona Ďurinová, Mgr. Veronika Dzurilová, Mgr. Daniela Elčíková, MSc. Katarína Farkašová, Mgr. Jana Florovičová, Bc. Magdaléna Hamarová, Mgr. Adriána Holičková, Mgr. Katarína Hrmová, Mgr. Eliška Chovancová, PeaDr., Mgr. Mária Jambrichová, Mgr. Eva Kerekešová, Mgr. Marta Korgová, Mgr. Martina Kostolániová (MD), Mgr. Lenka Koteková, Mgr. Alena Kováčová, Mgr. Simona Krakovíková, Mgr. Zita Laczkóová, Mgr. Patrik Lehocký, Mgr. Jaroslav Lukáč, PhD., Mgr. Evelína Magdinová, Mgr. Mária Nagy-Maťová (MD), Jarmila Maťová, Eva Mišaníková, Mgr. Anna Odrášková, Bc. Mária Parizeková, Mgr. Peter Pindjak, Mgr. Maroš Stacho, Slavomír Škorica, Mgr. Žaneta Volčková, Mgr. Monika Zaujecová

Poradňa pre obeť, BŽD a útulok Bezpečný dom

JUDr. Sylvia Gancárová

Mgr. Stanislava Čitáryová, Mgr. Drahomíra Fülöpová, Angelika Karasová, Mgr. Romana Kinclová, Mgr. Anikó Kissová, Mgr. Zuzana Lukáčová, Mgr. Terézia Kiššová, Mgr. Dominika Ondrejková, Bc. Denisa Sebelepská, Mgr. Paulína Tóthová, Bc. Miroslava Vančová

Odborná supervízia

Doc. PhDr. Peter Brnula, PhD.

Členstvá a partnerstvá v roku 2020

Členstvá

Asociácia krízových stredísk

Koalícia pre deti Slovensko

Výbor pre deti a mládež pri Rade vlády

Partnerstvá

Trnavská univerzita – spolupráca na spoločnom výskume, zameranom na vzdelávanie odborníkov v problematike ochrany práv detí a následnej pomoci

Krajské riaditeľstvo policajného zboru v Nitre – spolupráca v rámci vzdelávania príslušníkov PZ v problematike domáceho násillia na dosiahnutie zvyšovania ich kompetencií v tejto oblasti

Naši podporovatelia

Naše poďakovanie patrí všetkým, ktorí pomáhajú akoukoľvek formou pri podpore chodu našej organizácie nám, ako aj našim klientom a klientkam. Špeciálne poďakovanie patrí všetkým dobrovoľníkom a dobrovoľníčkam, bez ktorých by sme nemohli realizovať žiadne podujatie či projekt.

Podpora z rozpočtov a ESF a EFRZ

Mesto Nitra, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvo spravodlivosti SR, Nitriansky samosprávny kraj

Nadácie – granty – podpora od MVO

American Embassy Bratislava, CPF – Darujme.sk, Ľudia ľuďom, Nadácia C&A, Nadácia Orange, Nadácia Pontis, Nadácia pre deti Slovenska, The Velux Foundations, Nadácia Volkswagen Slovakia, Nadácia OSF, Nadácia Ekopolis, Karpatská nadácia

Podpora od firiem a organizácií

Airsoft Team Staf, American Embassy Bratislava, AT&T Global Network Services Slovakia, Avon Cosmetics, s.r.o., Brückner Slovakia, s.r.o., Cukru Production, s.r.o., DM drogerie markt, s.r.o., Ekvia, s.r.o., Generali Poistovňa, a.s., Johnson Controls, Klub pod lampou, Komerční banka, a. s., Korekta s.r.o., Kumšt. Trnava, Lyreco CE, SE, Lidl Slovenská republika, v. o. s., Martinus, Orange Slovensko, a. s., QUEEN ZP, s.r.o., Penam Slovakia, a. s., Printec Slovakia, spol. s r.o., Samsung Slovakia, SkyToll a. s., Slovenská sporiteľňa, a. s., Slovenské elektrárne, a. s., WebSupport, s.r.o., o.z. Generation of love, o. z. Inšpiruj svet s Nadáciou Pomoc, o. z. Prúty, o. z. Srdce pre talenty – Eva Charity Bazaar

Dobrovoľníctvo a zbierky (materiálne i finančné od súkromných osôb)

Veľkou oporou v našej práci sú dobrovoľníci. COVID-rok 2020 však poznačil aj túto oblasť pomoci. Mnohé naplánované aktivity a podpory však pre opatrenia nemohli byť realizované. Napriek náročnému roku sme neostali bez podpory ani v roku 2020. Okrem 355 hodín dobrovoľníckej pomoci štyroch dobrovoľníkov pri rôznych činnostiach organizácie boli ďalšími dobrovoľníkmi realizované materiálne i finančné zbierky, ktoré klientkam a deťom pomáhajú prekonávať nedostatok, zbierky potravín, drogérie, detských potrieb, potrieb do domácností i stravných lístkov, pre deti predovšetkým detské knihy, školské potreby a športové pomôcky. Pomáhali nám individuálni podporovatelia i kolektívy. Materiálne zbierky v roku 2020 zorganizovali študentky SPU, zamestnanci USA embassy v Bratislave i zamestnanci Slovenských elektrární. Veľmi nám pomáhali aj susedia, ktorí sa počas roka s našimi deťmi a maminami delili o dopestované ovocie i zeleninu, ale pomohli aj potrebným oblečením. Finančnými zbierkami nás podporili veriaci z rímsko-katolíckeho Kostola sv. Gorazda spolu s veriacimi z Evanjelického kostola sv. Ducha aj zamestnanci USA embassy v Bratislave.

Deti sa na Mikuláša i Vianoce tešia bez ohľadu na to, kde ich prežívajú – či doma alebo v zariadeniach. Nie všetkým deťom je však dopriane prežiť ich doma či s milujúcimi blízkymi. Čižmy na Mikuláša však neostali prázdne ani u našich detí, a to vďaka balíčkom od Airsoft Team STAF. A rovnako ako po roky minulé, aj tento rok sa o doručenie želaní pod všetky naše vianočné stromčeky postarali zamestnanci spoločností Siemens, s. r. o., Generali Poistovňa, a. s., SkyToll, a. s., Lidl Slovenská republika, v.o.s., Johnson Controls a Slovenských elektrární, a. s.

Radi by sme vymenovali aj všetkých individuálnych podporovateľov a rodiny, ale s GDPR je to komplikované. Všetkým, a bolo ich neúrekom aj v roku 2020, za pomoc, podporu a energiu vyjadrujeme veľké **ĎAKUJEME!**

Hospodárenie v roku 2020

VÝNOSY (v Eur)	
Štátne a verejné zdroje	770 963,21 €
Štátne zdroje	634 846,10 €
ÚPSVaR	437 270,83 €
MPSVaR SR	146 866,26 €
MS SR	50 709,01 €
Verejné zdroje (od samosprávnych krajov, miest a obcí)	136 117,11 €
Nitriansky samosprávny kraj	130 617,11 €
Mesto Nitra	5 500,00 €
Podiel z dane z príjmu FO a PO (+-3%)	4 383,36 €
Súkromné zdroje	263 027,77 €
právnické osoby (firmy, nadácie, zahr. partneri)	243 999,47 €
fyzické osoby (individuálne dary, príspevky)	18 381,40 €
verejná zbierka	646,90 €
Vlastná činnosť	9 353,82 €
Ďalšie výnosy (úroky, kurz, zisky, náhrady od poisťovní, atď., výnosy z použitia Fondu-VZ)	645,04 €
VÝNOSY SPOLU	1 048 373,20 €

NÁKLADY (v Eur)	
Režijné náklady súvisiace so službami pre ženy, rodiny a deti (nájomné, energie, cestovné, telekomunikačné náklady, terapeutické pomôcky a potreby, podporné materiály,...)	230 674,39 €
Mzdové náklady a honoráre za služby súvisiace so službami pre ženy, rodiny a deti	419 373,96 €
Zákonné sociálne a zdravotné poistenie a zákonné sociálne náklady	162 576,32 €
Ostatné náklady (vzdelávanie zamestnancov, odborná literatúra, spracovanie účtovníctva, poistenie majetku, odpisy, bankové poplatky, daň z nehnuteľnosti, opravy a udržiavanie)	157 431,01 €
Náklady na mediálne a fundraisingové kampane	45 313,19 €
NÁKLADY SPOLU	1 015 368,87 €

Organizácia nevyvalovala žiadne náklady na činnosť v oblasti výskumu a vývoja. Organizácia vykonávala činnosť tak, že nevznikli žiadne negatívne dopady na životné prostredie. Organizácia nemá organizačnú zložku v zahraničí. Organizácia v roku 2020 nenadobudla žiadne obchodné podiely ani akcie. Činnosť organizácie nemá vplyv na zmenu zamestnanosti. Organizácia neidentifikovala žiadne významné riziká a neistoty, ktorým by bola vystavená. Organizácia predpokladá, že budúci vývoj činnosti bude identický ako v minulom období a v súlade so štatútom – zabezpečenie všeobecnoprospešných cieľov v rámci poskytovania sociálnej pomoci. Po skončení účtovného obdobia nenastali žiadne udalosti osobitného významu.

Príchod ochorenia COVID-19 na Slovensko sme si ani nevšimli, bol tam niekde, u iných... veď možno sa nesprávali, ako mali, nedodržovali to, čo mali... No odrazu je u nás a ohrozuje každého. Ochrániť sa pred ním môžeme len spoločným úsilím. Priniesol karantény, sociálnu izoláciu i ekonomické ohrozenie. Ale ukazuje nám, ako sa vieme zomknúť a pomáhať si. COVID-19 je násilie na nás všetkých. V našich zariadeniach sú deti a ženy, ktoré násilie už poznajú a poznajú aj všetky jeho dôsledky. Keď pominie COVID-19, skúsme nezabudnúť, aké to bolo byť obeťou násilia. Pretože s násilím sa môžeme vysporiadať len tak, že ho nebudeme bagatelizovať, prehliadať a vnímať ako niečo, čo sa nás predsa netýka. COVID-19 pominie, no obeť násilia – deti, ženy – a nielen v našej starostlivosti budú potrebovať aj vašu podporu a ochranu.

Centrum Slniečko, n. o.
Bottova 32/A, 949 01 Nitra
info@centrumslniecko.sk
037/6522 220
www.centrumslniecko.sk
www.facebook.com/centrum.slniecko.nitra
www.kozmove-dobrodruzstva.sk
www.bezmodrin.sk